

Valymo priemonės

Kuo valome?

Pavirši valikliai gali būti vairūs: skysti, birsti, želė arba aerozolio pavidalo. Jie skirti vairiems paviršiams valyti. Pagrindinės valiklių sudedamosios dalys: paviršiaus aktyviosios medžiagos, vairūs karbonatų (sodos) deriniai, rūgštys, šarmai, kvapai, dezinfekuojančios priemonės... Visuose valikliuose yra pavojingų, agresyvių medžiagų!

- ✚ Paviršiaus aktyviosios medžiagos (PAM) padeda nuo valomo paviršiaus atskirti nešvarumus. Jie yra visuose valikliuose.
- ✚ Stiklo paviršių valikliuose yra acto (šalina kalkes) ir amoniako (suteikia blizgesį).
- ✚ Baldų valiklių sudėtyje yra terpentinas, vairūs rūsiai, vaškas, alkoholiai, vairūs eteriai ir esteriai.
- ✚ Orkaitės valikliuose dažniausiai būna stipri šarmai (natrio, kalio hidroksido).
- ✚ Balinamojoje priemonėje paprastai yra natrio hipochlorito.
- ✚ Metalinių paviršių valikliuose yra laki organiniai junginiai (naftos distiliacijos produktai).
- ✚ Dezinfekavimo priemonėje dažnai naudojami fenoliai, triklozanas.
- ✚ Grindų, baldų blizginimui naudojamos priemonės su nitrobenzenu.
- ✚ Daugelyje valiklių kaip konservantas naudojamas formaldehidas.
- ✚ Kilimų valikliuose, dūmų šalinimo priemonėje gali būti perchloretileno ar 1,1,1-trichloroetileno.
- ✚ Vamzdinių, unitazų valikliuose naudojami chloro rūgštis ar natrio hidrosulfatas.

Kuo priemonė veiksmingesnė, tuo atsargiau reikia ją naudoti!

- ✚ Saugokite rankas, odą ir akis!
- ✚ Chloro junginiai yra labai žalingi, jie gali dirginti odą, sukelti niežulį, paraudimus, dirgina kvėpavimo takus, akių gleivines, prarijus pažeidžia kepenis ir inkstus, gali sukelti vėžinius susirgimus. Reaguodami su kitomis medžiagomis gali sudaryti nuodingus junginius, pvz., sumaišius su

Darnus vartojimas: kiek kainuoja žinojimas?

amoniako turin iomis priemon mis, išsiskiria nuodingos chloramino dujos. Maišant vairius chloro turin ius valiklius, ypa šarmin ir r gštini valikli , išsiskiria chloro dujos, kurios yra labai nuodingos (gali tapti mirties priežastimi!).

- ✚ Ypa koncentruotos ir agresyvios yra orkai i ir vamzdyn valymo priemon s. Jos gali nudeginti od ir aki gleivini .
- ✚ Purškiant lang valikli , reikia saugoti akis, nes ši valikli sud tyje esantys actas ir amoniakas gali stipriai sudirginti gleivini , sukelti perš jim , graužim , ašarojim .
- ✚ Bald valikliuose esan ios stipraus kvapo medžiagos (terpentinai, eteriai ir esteriai) gali dirginti kv pavimo takus, sukelti kosul ar bronch spazm .
- ✚ Valymo priemon s lengvai pašalina riebalus nuo valomo paviršiaus, tuo pa iu ir apsaugin riebal pl vel nuo m s odos. D l to oda sausa, skeld ja, parausta, perši. mažiausias žaizdeles gali patekti vair s mikroorganizmai.
- ✚ Vamzdži ir unitaz valikliuose paprastai b na sdinami medžiag . Jos gali stipriai pažeisti od , sukelti v mim , alpim ar stipriai pažeisti akis (galima net apakti!).
- ✚ Lak s organiniai junginiai, naudojami metalini pavirši valikliuose, gali sukelti trumpalaikius regos sutrikimus, o naudojant ilgesn laik , pažeisti nerv sistem , od , inkstus, akis.
- ✚ Fenoliai gali sukelti viduriavim , alpim , pykinim , pažeisti inkstus ir kepenis.
- ✚ Nitrobenzenas gali sukelti v mim , kv pavimo sutrikimus, net mirt , v žinius susirgimus, apsigimimus.
- ✚ Formaldehidas stipriai dirgina akis, gerkl , od ir plau ius, manoma, kad sukelia v žinius susirgimus.
- ✚ Apsinuodijim statistika liudija, kad vis dažniau apsinuodijama buitini s chemijos priemon mis!
- ✚ **Saugokime gamt !**

Darnus vartojimas: kiek kainuoja žinojimas?

- ✚ Valom pavirši dažniausiai nuplauname ir nuskalaujame vandeniū. Plauname ir skalaujame valymo priemonės – skudur lius, kempinės ir t.t. Valikliuose esan ios lakios medžiagos, papras iausiai išgaruoja. Taip pavojingos medžiagos iš valikli patenka aplink .
K pasirinkti?
- ✚ Pirkite ekoženklū ("G l ", "Gulb ", "M lynasis angelas", "Vandens lelija") paženklintus valiklius:
- ✚ juose n ra žmogui ir aplinkai labai pavojing kancerogenini , mutagenini , toksišk reprodukcijai bei patvari ir organizmuose besikaupian i medžiag ;
- ✚ laki j organini jungini kiekis - nedidesnis kaip 10%;
- ✚ naudojami dažikliai negali kelti rizikos aplinkai;
- ✚ od ir kv pavimo takus jautrinan i medžiag negali b ti daugiau kaip 0,1%;
- ✚ visi naudojami kvapai turi b ti gaminami ir naudojami pagal Tarptautinės kvap asociacijos nustatytus principus;
- ✚ negalima naudoti nitrint ir policiklini muskuso jungini kaip kvapi j medžiag ;
- ✚ ribojami fosforo junginiai (lang valikliuose j išvis negali b ti);
- ✚ nenaudojamos alkilfenoletoksilat grupei priklausan ios PAM, EDTA (etilendiamitetraacetatas), NTA (nitriloacetatas), visiškai nesuyrancios amonio druskos;
- ✚ naudojamos tik lengvai gamtoje skylan ios PAM;
- ✚ visuomet nurodomas tikslus dozavimas.

Kiti naudingi patarimai apie valiklius

Parduotuv je galite rasti ir kit ger valikli , nepažym t ekoženklū. Pagrindiniai kriterijai, kuriuos reik t atkreipti d mes :

- ✚ vengti neb tin chemini pried valikliuose: daž , kvapi j medžiag ;
- ✚ sud tyje netur tu b ti chloro jungini ;
- ✚ biologinis skilimas aplinkoje (biodegradacija) - ne mažiau kaip 90-95%; kartais tokie gaminiai yra specialiai ženklinami;

Darnus vartojimas: kiek kainuoja žinojimas?

- ✚ valydami m v kite pirštines!
- ✚ naudokite alternatyvias valymo priemones: puikiai šveičia ir plauna valdomoji druska, maistinė soda (ji neutralizuoja rūgštis, sugeria kvapus, valo nešvarumus nepažeidžia paviršiaus, suminkština audinius ir vandenį, o tai padeda pašalinti purvą), stikliniams ir keraminiams paviršiams valyti tinka vandeniui skiestas actas;
- ✚ nenaudokite abrazyvinių dalelių turinčių valiklių - jos valo efektyviai, tačiau pažeidžia paviršius ir vėliau purvas renkasi kur kas lengviau;
- ✚ dezinfekcijai naudokite boraksą ar izopropilo alkoholį;
- ✚ venkite aerozolinių ar burių valiklių - jie labai lengvai kvepiami.